

του Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

«ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ αυτό το ψωμί, Ο ΑΡΤΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Όποιος έρχεται σ' εμένα δε θα πεινάσει, κι όποιος πιστεύει σε μένα δεν θα διψάσει ποτέ» (Ιω. 6,35)

Όταν αποκεφάλισε ο Ηρώδης τον Ιωάννη τον Βαπτιστή, από τη λύπη του και τις ενοχές που αισθανόταν έδωσε το νεκρό σώμα στους μαθητές του. Εκείνοι τότε, αφού το έθαψαν, ήρθαν και ανήγγειλαν όλα τα γεγονότα στον Ιησού. Έκτοτε δε, ακολουθούσαν τον Ιησού, και η εύνοια και η εμπιστοσύνη τους στράφηκε, Θείω σχεδίων, προς Αυτόν.

Όταν ο Ιησούς έμαθε ότι πέθανε ο Ιωάννης, για να αναπαύσει τους μαθητές Του (που είχαν γυρίσει από κηρυγματική περιοδεία) και για να τους προστατέψει από σχετικούς κινδύνους (ήταν εκρηκτική, λόγω και της δολοφονίας του Προδρόμου, η κοινωνική ατμόσφαιρα), αναχώρησε δια πλοίου από τη Ναζαρέτ ώστε να υπάγει σε έρημο τόπο (για πνευματική περισυλλογή και για να μην μπορεί να ακολουθήσει κανείς). Δεν είχε έρθει άλλωστε η ώρα του μαρτυρίου Του ακόμη. Ο λαός όμως, χωρίς να φοβάται τον κίνδυνο (αλλά από πίστη και αγάπη προς τον Ιησού και πόθο να ακούσουν τα χαριτόβρυτα λόγια Του), ακολούθησε κυκλικά τη διαδρομή του πλοιαρίου, και έφτασαν με τα πόδια στην άλλη όχθη της λίμνης, ενώ κάποιοι είχαν διαπιστώσει εκ του μακρόθεν, και είχαν ενημερώσει πολλούς, για την πορεία του πλοίου.

Και όταν βγήκαν ο Ιησούς και οι μαθητές από το ερημικό καταφύγιό τους και είδε τον πολύ λαό, από βαθιά αγάπη προς τον κόσμο ο Ιησούς θεράπευσε τους αρρώστους τους και δίδαξε τα πλήθη (αντί να επιζητήσει την ατομική του ησυχία). Όταν δε έφτασε η ώρα περίπου 6μ.μ., πλησίασαν οι μαθητές Του και είπαν: «Ο τόπος είναι έρημος και άρα δεν υπάρχει τρόπος σίτισης. Η ώρα μάλιστα είναι προχωρημένη». -Τόσο αξιοθαύμαστη και ελκυστική ήταν η διδασκαλία Του ώστε ούτε τα πλήθη κατάλαβαν πως δεν είχαν φάει για μεσημέρι και ότι άρχιζε πλέον να σουρουπώνει. «Δώσε εντολή», συνεχίζουν οι μαθητές, «να διαλυθεί ο λαός, για να πάνε στα γύρω χωριά και να αγοράσουν για τους εαυτούς τους φαγητά».

Ο Ιησούς τούς είπε: «Δεν έχουν ανάγκη να φύγουν για να αγοράσουν τρόφιμα. ΔΩΣΤΕ ΤΟΥΣ ΕΣΕΙΣ να φάνε». Ο Ιησούς: (α) θέλει να προβληματίσει τους μαθητές για να φανεί το εξαίσιον του θαύματος που θα ακολουθήσει, (β) περίμενε να πεινάσει ο κόσμος για να αντιληφθούν καλύτερα την αξία του θαύματος, (γ) απευθύνει ένα Θεολογικό-Λειτουργικό υψηλό ερώτημα για να οξύνει και εισαγάγει τη συνείδηση των μαθητών Του ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΛΟΥΝΤΑΝ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΣΟΥΝ μετά την Ανάσταση και Ανάληψη του Κυρίου: Μπορούν οι μαθητές να κάνουν τίποτε αξιόλογο χωρίς τον Ιησού; Όχι! Η Εκκλησία χωρίς τον Χριστό δεν θα ήταν παρά ένας ηθικοθρησκευτικός οργανισμός και μόνο. Ο ίδιος ο Κύριος το εξαγγέλλει: «Εγώ είμαι το κλήμα, εσείς οι κληματοβεργες. Εκείνος που μένει ενωμένος μαζί μου, κι εγώ μαζί του, αυτός δίνει άφθονο καρπό, γιατί ΧΩΡΙΣ ΕΜΕΝΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΤΙΠΟΤΕ» (Ιω. 15, 5). Πρέπει να παραμένει επομένως αγιοπνευματικά ταπεινή η Εκκλησία του Κυρίου επί της γης, γνωρίζοντας συνειδησιακά ότι η κεφαλή της και η ισχύς της και η πηγή της

Χάριτος είναι ο Θεάνθρωπος Ιησούς -άρα και κάθε επίδειξη δύναμης, εξουσίας και υπερηφανείας δεν ανήκει στο πνεύμα της διδασκαλίας Εκείνου.

Χωρίς πολλές λεπτομέρειες -όπως συναντάμε στον Μάρκο και τον Ιωάννη- ο Ματθαίος παρουσιάζει την απάντηση των μαθητών: «Δεν έχουμε εδώ παρά μόνο πέντε ψωμιά και δύο ψάρια» (η γνωστή καθημερινή τότε τροφή των ασθενεστέρων οικονομικά Ιουδαίων). Ο τρέφων όλη την Οικουμένη Κύριος δεν αφήνει τα πλάσματά Του να χαθούν, ακόμη και σε έρημο τόπο τούς συντηρεί. Όπως, πολλά χρόνια πιο πριν, ο Θεός διέταξε τους κόρακες να φέρνουν, πρωί και βράδυ, ψωμί και κρέας στον κυνηγημένο, από τον ασεβή βασιλιά Αχαάβ, προφήτη Ηλία τον Θεσβίτη, ο οποίος είχε καταφύγει στο χείμαρρο Χερίθ, ανατολικά του Ιορδάνη ποταμού (Γ΄ Βασιλειών 17,1-6). Ο άχρονος Υιός ενδιαφέρεται πολύ και για τις εν χρόνω βιολογικές ανάγκες των ανθρώπων. Είπε λοιπόν ο Ιησούς στους μαθητές Του: «Φέρτε τα εδώ σε μένα» (τα πέντε ψωμιά και τα δύο ψάρια). Οι μαθητές πείσθηκαν αμέσως και, χωρίς αντίρρηση (οφείλουμε να εμπιστευόμαστε το Θεό, ακόμη κι αν η πτωχή λογική μας βρίσκεται σε αδιέξοδο), τού τα πήγαν.

Εκείνος τότε έδωσε εντολή να τουςβάλουν (οι μαθητές Του) να καθίσουν όλοι για φαγητό πάνω στο χλωρό χορτάρι, κατά ομάδες και παρέες των εκατό και πενήντα ατόμων (Μάρκ. 6, 40) . Στη συνέχεια πήρε ο Ιησούς τα πέντε ψωμιά και τα δύο ψάρια και, αφού σήκωσε τα μάτια στον Ουρανό, ευχαρίστησε τον Πατέρα Του (Ιω. 6,11), τον χορηγό της τροφής, ενώ ευλόγησε και έκοψε τα ψωμιά (εισάγοντας την έννοια της Λειτουργικής Ευχαριστιακής Αναφοράς). ΤΑ ΕΔΩΣΕ ΚΑΤΟΠΙΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΑ ΠΛΗΘΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ. Με εντολή του Χριστού -«τούτο ποιείτε εις την εμήν ανάμνησιν» (βλ. Λουκ. 22,19-20/ Α΄ Κορ. 11,23-26)-, οι επίσκοποι και οι πρεσβύτεροι μεταβάλλουν έκτοτε, δια του Αγίου Πνεύματος, το ψωμί και το κρασί σε Σώμα και Αίμα Χριστού και το προσφέρουν στους πιστούς. ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΝ δηλαδή εδώ οι μαθητές ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ στη συνέχεια ΕΚΚΛΗΣΙΑ, όταν άρχισαν να προσφέρουν στο λαό, ό,τι εκείνοι είχαν παραλάβει από τον Κύριο: Την αλήθεια, την ενότητα, τη Θεία Χάρη. Και έφαγαν όλοι και χόρτασαν (αφού θεία δυνάμει πολλαπλασιάστηκαν οι άρτοι και οι ιχθύες) και σήκωσαν τα περισσεύματα και τα κομμάτια των ψωμιών για να μην χαθούν, και γέμισαν μ' αυτά 12 κοφίνια -τα κοφίνια χρησιμοποιούσαν οι Ιουδαίοι για τις μετακινήσεις τους- ώστε ο κάθε Απόστολος να μεταφέρει από ένα.

Εκείνοι μάλιστα που έφαγαν ήσαν περίπου 5.000 άντρες, χωρίς να υπολογίζονται οι γυναίκες και τα παιδιά. Κάθονταν εξάλλου ανά εκατό και πενήντα άτομα, οπότε εύκολη κατέστη και η αρίθμηση. Διδάσκει επίσης ο Χριστός με το θαύμα αυτό: (α) Την ισότητα (όλοι έφαγαν), (β) το να μην είμαστε φειδωλοί στις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων (περίσσευσαν πολλά κομμάτια άρτων), (γ) να μην σπαταλάμε αγαθά χωρίς λόγο (περισυλλέγησαν τα περισσεύματα προς τροφή των πεινώντων) και (δ) ότι προέχει η πνευματική τροφή (αφού τους δίδαξε πρώτα το λόγο του Θεού) και κατόπιν ακολουθούν αξιολογικά τα υλικά αγαθά και οι βιολογικές ανάγκες (σε στρωτές καθημερινές συνθήκες και όχι σε περιόδους έντονων κρίσεων).

Αμέσως μετά, και επειδή αντιλήφθηκε ο Ιησούς ότι αρκετοί σκόπευαν να τον

αναγορεύσουν επίγειο Μεσσία και βασιλέα του Ισραήλ (Ιω. 6,15), ανάγκασε τους μαθητές Του (γιατί ήθελαν να είναι μαζί Του: η κύρια επιδίωξη κάθε πραγματικού χριστιανού) να μπουν στο πλοiάριο και να περάσουν, πριν απ' Αυτόν, στο απέναντι μέρος της λίμνης, μέχρις ότου διαλύσει ειρηνικά (απολύσει) τα πλήθη του λαού, για τον οποίο λαό και τη σωτηρία του ο Θεάνθρωπος Κύριος άοκνα εργάστηκε, επώδυνα και σταυρικά θυσιάστηκε και πάντοτε συνεχίζει να εργάζεται εξ Ουρανού, έως ότου και πάλι έρθει, ίνα κρίνει ζώντες και νεκρούς, του οποίου η πνευματική βασιλεία άλλωστε δεν έχει τέλος.

Καλούμεθα επιπλέον να σχολιάσουμε απολογητικά το περιγραφόμενο θαύμα ως εξής: Το συγκεκριμένο θαύμα του Κυρίου δεν είναι φυσικά θρύλος ή αλληγορία, ή εσκεμμένη παραπλάνηση, όπως κάποιοι ορθολογιστές υπέθεσαν, διότι: (α) μαρτυρείται και από τους 4 ευαγγελιστές, (β) είχε μεγάλη θεολογική σημασία για την πρώτη Εκκλησία, (γ) αν ήταν μύθος δεν θα περιοριζόταν το υπερφυσικό στοιχείο σε τόσο στενά πλαίσια, πολύ δε περισσότερο θα παρουσίαζε τον Ιησού να καταβιβάζει δια της προσευχής Του άρτους εξ ουρανού, ενώ οι ιχθύες θα διανέμονταν θαυματουργικώς έμπροσθεν του κόσμου. Μάλιστα, (δ) το γεγονός πραγματοποιήθηκε σε έρημο και υπαίθριο τόπο, οπότε ακυρώνεται κάθε υπόνοια περί αγοράς από τους μαθητές -πού να έβρισκαν άλλωστε τόσα χρήματα;- και τροφοδοσίας του πλήθους με τόνους -όπως θα απαιτείτο- από καρβέλια και ψάρια, προερχόμενα από τα γύρω χωριά [βλ. Π.Ν. Τρεμπέλα: "Υπόμνημα εις το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον", εκδ. ο Σωτήρ, Αθ. 1989, σελ. 277-281]. Τέλος, (ε) θα μπορούσε να διαπράξει τέτοιας εκτάσεως σκευωρία ο Ιησούς, ο οποίος θεληματικά πρόσφερε το αίμα Του υπέρ της ζωής του κόσμου; Διότι ο ίδιος λέγει: «Εγώ είμαι ο καλός ποιμένας... και θυσιάζω τη ζωή μου για χάρη των (λογικών) προβάτων» (Ιω. 10, 11 & 15). Και πάλι λέγει: «Εγώ είμαι αυτό το ψωμί, ο άρτος της ζωής. Όποιος έρχεται σ' εμένα δε θα πεινάσει, κι όποιος πιστεύει σε μένα δεν θα διψάσει ποτέ» (Ιω. 6,35).